

Gespreksleidraad WOII geïnteresseerden

Doelstellingen

- Diepgaand inzicht krijgen in informatiebehoefte m.b.t. WOII
 - persoonlijke betekenis WOII
 - ontstaan interesse in WOII
 - boeiende/interessante thema's
 - gebruik en waardering informatiebronnen (passief en actief)
 - onvervulde behoeften ten aanzien van thema's en informatiebronnen

Inleiding en voorstellen (3 minuten)

- Voorstellen
- Korte uitleg over het onderzoek: We voeren dit onderzoek uit in opdracht van het Kenniscentrum Oorlogsbronnen waarin archieven zoals het NIOD samenwerken om informatie over de Tweede Wereldoorlog beschikbaar te stellen. Het Kenniscentrum Oorlogsbronnen is benieuwd naar de wensen en behoeftes van mensen als het gaat om informatie over de Tweede Wereldoorlog. Het onderzoek dat wij nu uitvoeren maakt deel uit van een onderzoek waarvoor u eerder een online vragenlijst heeft ingevuld. In die vragenlijst gaf u aan dat u geïnteresseerd bent in WOII. Over die interesse gaat dit gesprek.
- Duur gesprek: 30 minuten
- Uitleg anonimiteit
- Geen goede of foute antwoorden
- Toestemming vragen voor de opname
- Nog vragen?

- Kunt u eerst kort iets over u zelf vertellen (werk, gezinssituatie, hobby's etc.)?

Betekenis WOII (5 minuten)

- Waaraan denkt u zoal als u aan de Tweede Wereldoorlog denkt?
 - Welke woorden komen in u op?
 - Waarom deze woorden?

Ontstaan Interesse (5 minuten)

- Kunt u iets vertellen over hoe uw interesse in de Tweede Wereldoorlog ontstaan is?
 - Hoe en wanneer heeft u voor het eerst iets gehoord/gezien over WOII?
 - Wat zag/hoorde u toen?
 - Van wie/hoe zag/hoorde u dit?
 - In hoeverre werd u hierdoor geraakt/geboeid?
 - Wat maakt dat u hierdoor geraakt/geboeid werd?
 - In hoeverre bent u altijd steeds even sterk geboeid gebleven?

Boeiende/interessante thema's (5 minuten)

- Wat van de Tweede Wereldoorlog (welke aspecten) boeit u het meest? (verzet, Jodenvervolgning, bombardementen, gevechten, nazi's, Anne Frank, de strijd in Azië etc.)
 - Waarom boeit u dat het meest?
- En wat van de Tweede Wereldoorlog (welke aspecten) boeit u nog meer?
- Boeit de Tweede Wereldoorlog u wel of niet meer dan andere historische gebeurtenissen uit de 20^e en 21^e eeuw?
 - Waarom is dat?
- In hoeverre is er voor uw gevoel een verband tussen uw interesse in de Tweede Wereldoorlog en gebeurtenissen in het heden/de actualiteit?
 - Kunt u dat toelichten?

Gebruik en waardering informatiebronnen (10 minuten)

- Hoe komt u aan uw informatie over de Tweede Wereldoorlog?
<Int. Eerst spontaan, check daarna: >
 - Geschiedenisboeken
 - Romans over WOII (namen)

- Documentaires (namen)
 - Speelfilms of series die over WOII gaan (namen)
 - Internet (welke sites)
 - Archieven (welke archieven: en bezoekt u het archief dan zelf (fysiek) of bezoekt u de website van het archief)
 - Familieverhalen of persoonlijke gesprekken
 - Foto's, documenten, en voorwerpen in familiebezit
 - Tentoonstellingen, musea en herinneringscentra (namen)
 - Bezoek aan historische plekken (namen)
 - TV-programma's (welke)
 - Radio (welke programma's)
 - Kranten en tijdschriften (namen)
 - Onderwijs
 - Eigen ervaringen
- Kunt u in algemene zin aangeven waarvoor u de vergaarde informatie over de oorlog gebruikt?

<Int. Per genoemde informatiebron vragen: >

- Wat vindt u van de informatie die u op deze manier krijgt?
- Hoe betrouwbaar of onbetrouwbaar vindt u de informatie die u op deze manier krijgt over WOII?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou dit beter kunnen?
- Hoe toegankelijk/gebruiksvriendelijk vindt u de informatie die u op deze manier krijgt over WOII?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou dit beter kunnen?

Onvervulde behoeften ten aanzien van thema's en informatiebronnen (5 minuten)

- In hoeverre zou u graag nog meer willen zien/horen/lezen over de Tweede Wereldoorlog?
- En waarover zou u dan graag meer willen zien/horen/lezen?
 - Waarom zou u hier meer over willen zien/horen/lezen?
- Op welke manier/op welke plek/via welk kanaal zou u graag meer willen zien/horen/lezen over de Tweede Wereldoorlog?
 - Waarom op deze manier/op deze plek/via dit kanaal?
- In hoeverre heeft u een goed overzicht van wat u via dat kanaal op dit moment al aan informatie over de Tweede Wereldoorlog kunt vinden?

Afsluiten (2 minuten)

We zijn aan het eind van het gesprek gekomen. Wilt u nog iets kwijt over dit onderwerp of is wat u betreft alles wel ter sprake gekomen wat u erover wilde zeggen?

Ik wil u namens TNS NIPO en het Kenniscentrum Oorlogsbronnen graag heel hartelijk danken voor uw tijd.

Gespreksleidraad focusgroepen jongeren

Doelstellingen

- Diepgaand inzicht krijgen in informatiebehoefte van in WOII geïnteresseerde jongeren (twee groepen: 10-12 jarigen en 13-15 jarigen)
 - persoonlijke betekenis WOII
 - ontstaan interesse in WOII
 - boeiende/interessante thema's
 - gebruik en waardering informatiebronnen (passief en actief)
 - Onvervulde behoeften ten aanzien van thema's en informatiebronnen

Inleiding en voorstellen (10 minuten)

- Bij binnenkomst vragen of iedereen zijn naam op het naambordje zet.
- Voorstellen en welkom!
- Korte uitleg over het onderzoek: We zijn heel benieuwd naar de manier waarop jongeren die geïnteresseerd zijn in de Tweede Wereldoorlog hier mee bezig zijn. Zo meteen gaan we hier met zijn allen over praten.
- We willen graag dat jullie op elkaar reageren. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat er om wat jij vindt of voelt. Graag wel elkaar uit laten praten!
- Uitleg anonimiteit, camera, opname, meekijken en notuleren
- Graag mobieltjes niet gebruiken en zacht zetten
- Duur focusgroep: anderhalf uur
- Nog vragen?

- We doen eerst even een voorstelrondje. Wat is je naam en waar woon je?

Persoonlijke betekenis Tweede Wereldoorlog (20 minuten)

- Jullie hebben allemaal een collage gemaakt over wat de Tweede Wereldoorlog voor jullie betekent. Ik wil graag dat jullie om te beginnen dit collage er bij pakken.
- Wie wil er als eerste zijn collage laten zien? Kun je vertellen wat er op staat en wat dit zegt over wat de Tweede Wereldoorlog voor jou betekent?
- Dank je wel!
- Wie wil als volgende zijn collage laten zien? Etc.

Ontstaan Interesse (10 minuten)

- Kunnen jullie iets vertellen over hoe jullie interesse in de Tweede Wereldoorlog ontstaan is?
 - Hoe hebben jullie voor het eerst iets gehoord/gezien over WOII?
 - Wat zag/hoorde je toen?
 - Van wie/hoe zag/hoorde je dit?
 - In hoeverre vond je dit interessant?
 - Waarom vond je dit zo interessant/Wat maakte dat je het interessant vond?

Boeiende/interessante thema's (10 minuten)

- Welke onderwerpen uit de Tweede Wereldoorlog (welke aspecten) vind je het meest interessant? (verzet, Jodenvervolging, bombardementen, gevechten, nazi's, Anne Frank, de oorlog in Azië etc.)
 - Waarom vind je dit het meest interessant?/Wat maakt het zo interessant?
- En welke onderwerpen uit de Tweede Wereldoorlog (welke aspecten) vind je nog meer interessant?
- Welke onderwerpen uit de Tweede Wereldoorlog vind je *niet* interessant?
 - Waarom is het niet interessant? Wat maakt dat het niet interessant is?

- Wie van jullie volgen het nieuws of actualiteiten?
- Denken jullie wel eens aan de Tweede Wereldoorlog bij het zien of horen van het nieuws van nu of denken jullie bij het nieuws van nu eigenlijk nooit aan de Tweede Wereldoorlog?
 - Zo ja? Bij welk (soort) nieuws denk je dan aan de Tweede Wereldoorlog? Waarom denk je bij dit (soort) nieuws aan de Tweede Wereldoorlog?

Gebruik en waardering informatiebronnen (25 minuten)

- Hoe komen jullie eigenlijk aan jullie informatie over de Tweede Wereldoorlog?
 - < Eerst spontaan, check daarna: >
 - School
 - Geschiedenisboeken
 - Romans over WOII (namen/titels)
 - Documentaires (namen/titels)
 - Speelfilms of series die over WOII gaan (namen)
 - Internet (welke sites)
 - Archieven (welke archieven)
 - Familieverhalen of persoonlijke gesprekken
 - Foto's, documenten, en voorwerpen in familiebezit
 - Tentoonstellingen, musea en herinneringscentra (namen)
 - Bezoek aan historische plekken (namen) bijv. op schooluitstapjes of op vakantie
 - TV (welke programma's)
 - Radio (welke programma's)
 - Kranten en tijdschriften (namen)
 - Games (namen) en apps (namen)

<Alle informatiebronnen op een flipover noteren>

<Per genoemde informatiebron vragen: >

- Wat vinden jullie van de informatie die je op deze manier krijgt?
- Hoe aantrekkelijk of onaantrekkelijk vinden jullie de informatie die je op deze manier krijgt over WOII?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou dit beter kunnen?
- Hoe betrouwbaar of onbetrouwbaar vinden jullie de informatie die jullie op deze manier krijgt over WOII?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou dit beter kunnen?

Onvervulde behoeften ten aanzien van thema's en informatiebronnen (10 minuten)

- In hoeverre zouden jullie graag nog meer willen zien/horen/lezen over de Tweede Wereldoorlog?
- En waarover zou je dan graag meer willen zien/horen/lezen?
 - Waarom zou je hier meer over willen zien/horen/lezen?
- Op welke manier/op welke plek/via welk kanaal zou je graag meer willen zien/horen/lezen over de Tweede Wereldoorlog?
 - Waarom op deze manier/op deze plek/via dit kanaal?

Afsluiten (5 minuten)

- Check in de meekijkkamer of er nog vragen zijn

We zijn aan het eind van groepsgesprek gekomen. Willen jullie nog iets kwijt over dit onderwerp of is wat jullie betreft alles wel ter sprake gekomen wat jullie erover wilden zeggen?

Ik wil jullie graag heel hartelijk danken voor jullie komst.

Gespreksleidraad docenten

Doelstellingen

- Diepgaand inzicht krijgen in behoefte m.b.t. informatie over WOII
 - Plaats WOII in geschiedenisonderwijs
 - Belangrijke thema's en aansluiting op interesses leerlingen
 - Beschikbaarheid relevante informatie
 - Gebruik en waardering informatiebronnen

Inleiding en voorstellen (3 minuten)

- Voorstellen
- Korte uitleg over het onderzoek: We voeren dit onderzoek uit in opdracht van het Kenniscentrum Oorlogsbronnen waarin archieven en onderzoeksinstituten zoals het NIOD samenwerken om informatie over de Tweede Wereldoorlog beschikbaar te stellen o.a. voor docenten.. Het NIOD is benieuwd naar de informatiebehoefte van docenten Geschiedenis m.b.t. de Tweede Wereldoorlog. Hierover gaat dit gesprek. Het onderzoek dat wij nu uitvoeren maakt deel uit van een groter onderzoek onder een aantal doelgroepen (waaronder ook jongeren).
- Duur gesprek: 30 minuten
- Uitleg anonimiteit
- Geen goede of foute antwoorden
- Toestemming vragen voor de opname
- Nog vragen?

Plaats WOII in geschiedenisonderwijs (5 minuten)

- Kunt u eerst kort iets over uw school en uw functie vertellen?
 - Welke rol speelt de Tweede Wereldoorlog in het geschiedenisonderwijs (of in andere vakken) op uw school?

Belangrijke thema's en aansluiting op interesse leerlingen (5 minuten)

- Welke aspecten van de Tweede Wereldoorlog vindt u het belangrijkste om over te brengen aan de leerlingen? (verzet, Jodenvervolgning, bombardementen, gevechten, nazi's, Anne Frank, de strijd in Azië etc.)
 - Waarom vindt u deze aspecten zo belangrijk?
- Welke aspecten van de Tweede Wereldoorlog vinden uw leerlingen het meest interessant? (verzet, Jodenvervolgning, bombardementen, gevechten, nazi's, Anne Frank, de strijd in Azië etc.)
- In hoeverre lopen de interesses in de Tweede Wereldoorlog uiteen bij leerlingen? In hoeverre speelt de actualiteit daarbij een rol?
- In hoeverre sluit uw onderwijs over de Tweede Wereldoorlog aan op de interesses van de leerlingen?
 - Hoe belangrijk is het dat dit aansluit?
 - Hoe gaat u om met eventuele verschillen in interesse van leerlingen en het onderwijsaanbod?
 - In hoeverre merkt u veranderingen in die interesse?
 - Zo ja, Hoe gaat u daarmee om?

Beschikbaarheid relevante informatie (5 minuten)

- In hoeverre is er voldoende voor uw onderwijs relevante informatie over de Tweede Wereldoorlog beschikbaar?
 - Welke informatie is voldoende beschikbaar?
 - Welke informatie mist u nog?

Gebruik en waardering informatiebronnen (10 minuten)

- Waar zoekt u zoal naar informatie voor uw onderwijs over de Tweede Wereldoorlog? Welke bronnen raadpleegt u?

<Per genoemde informatiebron vragen: >

- Op welke manier raadpleegt u deze bron (zelf bezoeken, online)
- Hoe aantrekkelijk/gebruiksvriendelijk is de informatie die u via deze bron verkrijgt?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou het eventueel beter kunnen?
- Hoe betrouwbaar vindt u de informatie die u via deze bron verkrijgt?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou het eventueel beter kunnen?
- In welke vorm wilt u informatie over de Tweede Wereldoorlog het liefst ontvangen (app, werkvorm, etc)

Afsluiten (2 minuten)

We zijn aan het eind van het gesprek gekomen. Wilt u nog iets kwijt over dit onderwerp of is wat u betreft alles wel ter sprake gekomen wat u erover wilde zeggen?

Ik wil u namens TNS NIPO, het Kenniscentrum Oorlogsbronnen en het NIOD graag heel hartelijk danken voor uw tijd.

Gespreksleidraad Intermediairs

Doelstellingen

- Inzicht krijgen in behoefte m.b.t. informatie over WOII
 - Plaats WOII in werkzaamheden
 - Beschikbaarheid relevante informatie WOII
 - Gebruik en waardering informatiebronnen (inclusief NIOD)

Inleiding en voorstellen (3 minuten)

- Voorstellen
- Korte uitleg over het onderzoek: We voeren dit onderzoek uit in opdracht van het Kenniscentrum Oorlogsbronnen waarin archieven zoals het NIOD samenwerken om informatie over de Tweede Wereldoorlog beschikbaar te stellen. Het Kenniscentrum Oorlogsbronnen is benieuwd naar de informatiebehoefte van professionals die werken met het thema Tweede Wereldoorlog. Hierover gaat dit gesprek. Het onderzoek dat wij nu uitvoeren maakt deel uit van een groter onderzoek onder een aantal doelgroepen (zowel particulieren als professionals).
- Duur gesprek: 30 minuten
- Uitleg anonimiteit
- Geen goede of foute antwoorden
- Toestemming vragen voor de opname
- Nog vragen?

Plaats WOII in werkzaamheden (5 minuten)

- Kunt u eerst kort iets over uw organisatie en uw functie vertellen?
 - Welke rol speelt de Tweede Wereldoorlog in uw organisatie en in uw functie?
 - Voor welke doelgroepen werkt u?

Beschikbaarheid relevantie informatie WOII (10 minuten)

- Welke thema's uit de Tweede Wereldoorlog zijn vooral belangrijk binnen uw functie?
 - Waarom de keuze voor deze thema's?
- In hoeverre is er voldoende voor uw werk relevante informatie beschikbaar over de Tweede Wereldoorlog?
 - Welke informatie is voldoende beschikbaar?
 - Welke informatie mist u nog?
- Hoe aantrekkelijk/gemakkelijk te gebruiken is de beschikbare informatie?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou dit eventueel beter kunnen?
- Hoe betrouwbaar is de beschikbare informatie?
 - Waarom wel/niet?
- Hoe zou het eventueel beter kunnen?

Gebruik en waardering informatiebronnen (15 minuten)

- Als u zoekt naar informatie over de Tweede Wereldoorlog, zoekt u dan alleen of samen met anderen?
- *<Int. vraag indien antwoord 'samen met anderen' was: >* Met wie zoekt u dan samen naar informatie?
- Waar zoekt u zoal naar informatie? Welke bronnen raadpleegt u?
<Int. noteer genoemde bronnen, vervolgens per genoemde informatiebron vragen: >
- Op welke manier raadpleegt u deze bron (zelf bezoeken, online, opdracht uitbesteden?)
- Hoe gemakkelijk vindbaar/verkrijgbaar is de informatie die u nodig hebt voor uw werk via deze bron?
 - Welke informatie is gemakkelijk te vinden/verkrijgen, welke informatie is minder gemakkelijk te vinden/verkrijgen?
 - Hoe zou dit verbeterd kunnen worden?
- Hoe aantrekkelijk/gebruiksvriendelijk is u de informatie die u via deze bron verkrijgt?
 - Waarom wel/niet?

- Hoe zou het eventueel beter kunnen? (denk aan het soort informatie én de manier waarop deze beschikbaar is/wordt gesteld)
- Hoe betrouwbaar vindt u de informatie die u via deze bron verkrijgt?
 - Waarom wel/niet?
 - Hoe zou het eventueel beter kunnen? (denk aan het soort informatie én de manier waarop deze beschikbaar is/wordt gesteld)
- In hoeverre maakt u gebruik van informatie van het NIOD en andere archieven met oorlogscollecties ?
 - Van welke diensten van het NIOD en andere archieven met oorlogscollecties maakt u gebruik? [archieven, bibliotheek, beeldbank etc]
- Waar bent u vooral tevreden over?
 - Wat maakt dat u daar zo tevreden over bent?
- Waar bent u minder tevreden over?
 - Wat maakt dat u daar minder tevreden over bent?
 - Hoe zou het beter kunnen?

<Int. Indien nog niet ter sprake gekomen>

- In hoeverre bekijkt u zelf archieven?
- Wat voor soort informatie over de Tweede Wereldoorlog vindt u niet of slechts zeer moeizaam in oorlogsarchieven zoals het NIOD?
- Hoe zou u relevante informatie over de oorlog het liefst aangeleverd krijgen?
- Heeft u nog tips voor het NIOD en andere archieven met oorlogscollecties? Waar moeten ze vooral mee doorgaan, wat zouden ze moeten veranderen?

Afsluiten (2 minuten)

We zijn aan het eind van het gesprek gekomen. Wilt u nog iets kwijt over dit onderwerp of is wat u betreft alles wel ter sprake gekomen wat u erover wilde zeggen?

Ik wil u namens TNS NIPO, het Kenniscentrum Oorlogsbronnen en het NIOD graag heel hartelijk danken voor uw tijd.